

Wyrok z dnia 20 stycznia 1998 r.

II UKN 457/97

Wskazanie w świadectwie pracy po 28 dniach od chwili zawarcia umowy o pracę, jako przyczyny wypowiedzenia, likwidacji działalności gospodarczej, przy kontynuowaniu tej działalności i utrzymaniu jej w ewidencji jeszcze po kilku miesiącach od rozwiązania umowy, świadczy o próbie obejścia przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy (Dz.U. Nr 4 poz. 27).

Przewodniczący SSN: Teresa Romer (sprawozdawca), Sędziowie SN: Jerzy Kuźniar, Andrzej Kijowski.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 1998 r. sprawy z wniosku Władysławy C. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w O. o wcześniejszą emeryturę, na skutek kasacji wnioskodawczyni od wyroku Sądu Apelaacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu z dnia 14 maja 1997 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e

Oddział ZUS w O. decyzją z dnia 10 stycznia 1997 r. odmówił Władysławie C. przyznania wcześniejszej emerytury na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy (Dz. U. Nr 4, poz. 27).

Wnioskodawczyni odwołała się od decyzji organu rentowego do Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Opolu, domagając się zmiany tej decyzji. Sąd ten wyrokiem z dnia 6 marca 1997 r. zmienił zaskarżoną decyzję i

przyznał wnioskodawczyni prawo do wcześniejszej emerytury. W uzasadnieniu Sąd Wojewódzki stwierdził, że rozwiązanie z wnioskodawczynią stosunku pracy nastąpiło z przyczyn ekonomicznych, określonych w art. 1 ust. 1 i 2 oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. z 1990 r. Nr 4, poz. 19 ze zm.).

Od tego wyroku Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w O. wniósł apelację. W apelacji organ rentowy zarzucił niewyjaśnienie istotnych okoliczności faktycznych sprawy, a zwłaszcza nieustosunkowanie się merytorycznie do faktu, że wnioskodawczyni nie spełnia warunków uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury ze względu na to, iż sama rozwiązała stosunek pracy z Wojskowym Przedsiębiorstwem Handlowym w W. w likwidacji. Nawiązała potem następny stosunek pracy, który ustał na zasadzie porozumienia stron. W apelacji zarzucono też wyrokowi Sądu I instancji naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 1 ust. 1 i 2 oraz art. 10 ust. 1 wspomnianej ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania lub o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych we Wrocławiu wyrokiem z dnia 14 maja 1997 r. zmienił zaskarżony wyrok i oddalił odwołanie wnioskodawczyni od decyzji ZUS w O. W uzasadnieniu Sąd Apelacyjny stwierdził, że bezwzględnym warunkiem nabycia prawa do wcześniejszej emerytury, poza 35-letnim stażem pracy - jest to, aby rozwiązanie stosunku pracy było następstwem zmniejszenia zatrudnienia z przyczyn określonych w art. 1 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. Przeprowadzone przez Sąd Wojewódzki postępowanie dowodowe, dla ustalenia przyczyn i okoliczności rozwiązania z wnioskodawczynią umowy o pracę, nie dało - w ocenie Sądu Apelacyjnego - wystarczających podstaw do przyjęcia, że rozwiązanie to nastąpiło w trybie tej ustawy.

Od wyroku Sądu Apelacyjnego wnioskodawczyni działając przez pełnomocnika złożyła kasację, zarzucając naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie (art. 368 § 1 KPC), a w szczególności art. 1 ust. 1 i 2 oraz art. 10 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy. W kasacji zawarty był wniosek o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i

przyznanie wcześniejszej emerytury oraz zasądzenie od organu rentowego na rzecz wnioskodawczynie kosztów zastępstwa adwokackiego lub o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania, przy uwzględnieniu kosztów postępowania kasacyjnego, jako części kosztów procesu.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych w dniu 29 sierpnia 1997 r. złożył odpowiedź na kasację, wnosząc o oddalenie kasacji w całości na koszt wnioskodawczynie za wszystkie instancje postępowania sądowego. Zdaniem organu rentowego zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego odpowiada prawu, zaś kasacja nie ma usprawiedliwionych podstaw zarówno z punktu widzenia prawa materialnego, jak i formalnego.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje:

Wnioskodawczynie swoje żądanie o przyznanie jej wcześniejszej emerytury na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur dla pracowników zwalnianych z pracy z przyczyn dotyczących zakładów pracy (Dz. U. Nr 4, poz. 27) wywodzi z faktu, iż z pracy podjętej w dniu 2 listopada 1996 r. w Przedsiębiorstwie Produkcyjno-Handlowo-Usługowym „K.” w N. została zwolniona w dniu 30 listopada 1996 r. z przyczyn związanych z likwidacją firmy. Poza sporem jest, że dysponuje ona wymaganym przez przepisy rozporządzenia 35-letnim stażem pracy i staż ten posiadała w chwili rozwiązania umowy o pracę w dniu 30 listopada 1996 r. Umowa została rozwiązana w wyniku dokonanego przez wnioskodawczynię wypowiedzenia.

Sąd Apelacyjny miał w zgromadzonym materiale dowodowym podstawy do uznania, że rozwiązanie trwającej nie cały miesiąc umowy o pracę w wymiarze 1/2 etatu, w prowadzonym przez spokrewnionego z wnioskodawczynią Przedsiębiorstwie „K.” w N., nie nastąpiło w trybie art. 10 ust. 1 w związku z art. 1 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. Zakład pracy nie uległ likwidacji ani upadłości. Z zeznań Tomasza R., właściciela przedsiębiorstwa wynika, iż nie zlikwidował przedsiębiorstwa, nie zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej. Od lutego 1997 r. jednocześnie z tą działalnością zawarł umowę spółki o tym samym profilu. Z treści umowy o pracę i świadectwa pracy wynika, że wnioskodawczynie została zatrudniona jako zaopatrzeniowiec i osoba do spraw marketingu. Tomasz R. przed Sądem I instancji zeznał, że nie mógł zatrudniać już wnioskodawczynie jako sprzedawcy, mimo że zgodnie z umową nie była ona zatrudniona jako sprzedawca. Wbrew treści świa-

dectwa pracy [...], w którym Tomasz R. podał, że umowa o pracę z wnioskodawczynią została rozwiązana wskutek likwidacji prowadzonej przez niego działalności gospodarczej, w aktach rentowych [...] znajduje się pismo Urzędu Miasta i Gminy w N. - Wydział Rozwoju Gospodarczego - z dnia 7 stycznia 1997 r., z którego wynika, że podmiot gospodarczy, sklep „K.” w N., nadal figuruje pod numerem ewidencyjnym [...].

W tych okolicznościach trudno podzielić wywody kasacji o naruszeniu przez Sąd II instancji przepisów prawa materialnego - art. 1 ust. 1 i 2 w związku z art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 grudnia 1989 r. Podanie w świadectwie pracy jako przyczyny wypowiedzenia umowy o pracę po 28 dniach od jej zawarcia, likwidacji działalności gospodarczej mimo jej kontynuowania i utrzymania w ewidencji nawet w kilka miesięcy po rozwiązaniu tej umowy, świadczy o próbie obejścia przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 20 stycznia 1990 r. w sprawie wcześniejszych emerytur...

Kierując się powyższymi względami Sąd Najwyższy nie znalazł podstaw do uwzględnienia kasacji i na mocy art. 393¹² KPC orzekł jak w sentencji.

=====